

ПАМ'ЯТКА УЧАСНИКАМ АТО

ПРАВА, ОБОВ'ЯЗКИ
ТА ГАРАНТІЇ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

МІНІСТЕРСТВО
ОБОРОНИ УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
УКРАЇНИ У СПРАВАХ
ВETERANІВ ВІЙНИ
ТА УЧАСНИКІВ АТО

ГРОМАДСЬКА
ОРГАНІЗАЦІЯ
"ЮРИДИЧНА СОТНЯ"

3.6 Пенсійне забезпечення

Пенсійне забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ та членів їх сімей здійснюється за одним з двох наступних законів:

Закон України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" від 9.04.1992 № 2262-XII

Закон України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" від 9.10.2003 № 1058-IV

УВАГА!

Якщо особа має право на призначення пенсії за обома законами, призначається лише одна пенсія на вибір особи.

Мінімальні пенсійні виплати ветеранам війни

(з урахуванням надбавок, підвищень, додаткових пенсій, цільової грошової допомоги, сум індексації та інших доплат до пенсій, крім пенсій за особливі заслуги перед Україною):

Учасники бойових дій

165% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність

Інваліди війни

I групи - 285% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність
II групи - 255% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність
III групи - 225% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність

КОРИСНО ЗНАТИ!

Пенсії військовослужбовцям призначаються і виплачуються після звільнення їх зі служби.

Виплата пенсії не припиняється у випадку призову на військову службу під час часткової чи загальної мобілізації, на особливий період до Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, органів та підрозділів цивільного захисту.

При наступному звільненні зі служби цих осіб здійснюється перерахунок пенсії з урахуванням загальної вислуги років на день останнього звільнення.

За бажанням осіб, звільнених з військової служби, інших осіб, які мають право на пенсію за Законом, та членів їх сімей їм може призначатися пенсія на умовах, передбачених Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (дострокова пенсія за віком при досягненні чоловіками 55 років та наявності страхового стажу не менш як 25 років і при досягненні жінками 50 років та наявності у них не менш як 20 років страхового стажу) (ст.3 - Преамбула). При цьому для обчислення пенсій враховуються всі види грошового забезпечення, що отримували зазначені особи перед звільненням зі служби.

УВАГА!

Розмір грошового забезпечення, який враховується при обрахунку пенсії, складається з нарахувань залежно від посади, звання, вислуги років

Види пенсій:

**ЗА ВИСЛУГУ
РОКІВ**

**У ЗВ'ЯЗКУ
З ІНВАЛІДНІСТЮ**

**У РАЗІ ВТРАТИ
ГОДУВАЛЬНИКА**

Закон України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб, ст.13

1

2

3

Кадровим військовослужбовцям та військовослужбовцям за контрактом, які мають вислугу 20 і більше років, **ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ ПЕНСІЯ У РОЗМІРІ 50% СУМ ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.**

Військовослужбовцям, звільненим у відставку за віком або за станом здоров'я **ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ ПЕНСІЯ У РОЗМІРІ 55% СУМ ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ + 3% ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА КОЖНИЙ РІК ПОНАД 20 РОКІВ ВИСЛУГИ**

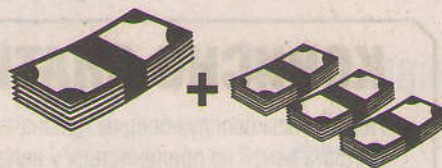
військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, які мають страховий стаж 25 років та більше, з яких не менш ніж 12 років 6 місяців становить військова служба, служба в органах внутрішніх справ, державній пожежній охороні, Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України, органах і підрозділах цивільного захисту, податковій міліції чи Державній кримінально-виконавчій службі, **ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ ПЕНСІЯ У РОЗМІРІ 50% СУМ ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА СТРАХОВИЙ СТАЖ 25 РОКІВ ТА ДОДАТКОВО 1% ЗА КОЖНИЙ РІК СТРАХОВОГО СТАЖУ ПОНАД 25 РОКІВ**

військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, які звільняються з військової служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України відповідно до законодавства, **ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ ПЕНСІЯ У РОЗМІРІ 50% СУМ ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА 20 РОКІВ ВИСЛУГИ ТА ДОДАТКОВО 3% СУМ ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА КОЖНИЙ ПОВНИЙ РІК ПОНАД 20 РОКІВ, АЛЕ НЕ БІЛЬШЕ НІЖ 65% СУМ ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

УВАГА!

Максимальний розмір пенсії за вислугу років не повинен перевищувати 70% сум грошового забезпечення, а особам, які під час проходження служби брали участь у ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС і віднесені до категорії 1, — 100% сум грошового забезпечення, до категорії 2, — 95% сум грошового забезпечення.

Надбавки

Пенсії за вислугу років підвищуються відповідно до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту":

Учасники бойових дій

на 25% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність

Інваліди війни

I групи – на 50% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність

II групи – на 40% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність

III групи – на 30% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність

Учасникам війни

на 10% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність

Членам сімей загиблих військовослужбовців

– на 25 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, – членам сімей військовослужбовців, які загинули або померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва під час захисту Батьківщини або внаслідок захворювання, пов'язаного з перебуванням на фронті або одержаного в період проходження військової служби;

– на 10 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, – дружинам (чоловікам) померлих учасників війни і бойових дій, визнаних за життя інвалідами від загального захворювання, трудового каліцтва та з інших причин, які не одружилися вдруге.

ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ ДЛЯ ПРИЗНАЧЕННЯ ПЕНСІЇ ЗА ВИСЛУГУ РОКІВ

- ☐ заява про призначення пенсії;
- ☐ паспорт та його копія;
- ☐ грошовий атестат або довідка про розмір грошового забезпечення і довідка про додаткові види грошового забезпечення, які заявник отримував протягом останніх 24 місяців підряд перед місяцем звільнення з військової служби;
- ☐ документи про необхідний страховий стаж (при призначенні пенсії згідно з п. "б" ст. 12 Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби");
- ☐ копія ідентифікаційного номера платника податків;
- ☐ довідка BAT "Ощадбанк" або інший документ, що підтверджує відкриття рахунку, назву та номер відділення BAT "Ощадбанк".

Пенсія у зв'язку з інвалідністю

ПРИЗНАЧАЄТЬСЯ, ЯКЩО:

- інвалідність настала в період проходження служби або не пізніше трьох місяців після звільнення зі служби;
- інвалідність настала пізніше тримісячного терміну після звільнення зі служби, але внаслідок захворювання (травми, поранення, контузії, каліцтва тощо), яке виникло в період проходження військової служби чи під час перебування в полоні або заручником

Залежно від причини інвалідності інваліди,
які мають право на пенсію, поділяються на такі категорії:

інваліди війни - при настанні інвалідності внаслідок поранення, контузії, каліцтва, захворювання, одержаних під час захисту Батьківщини, виконання обов'язків військової служби (службових обов'язків)

інші інваліди з числа військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом - при настанні інвалідності внаслідок каліцтва, одержаного в результаті нещасного випадку, не пов'язаного з виконанням обов'язків військової служби (службових обов'язків), або внаслідок захворювання, пов'язаного з проходженням служби

розмір пенсії:

I група – 100% грошового забезпечення
II група – 80% грошового забезпечення
III група – 60% грошового забезпечення

розмір пенсії:

I група – 70% грошового забезпечення
II група – 60% грошового забезпечення
III група – 40% грошового забезпечення

Мінімальний розмір пенсії у зв'язку з інвалідністю

Інвалідам війни з числа солдатів і матросів строкової служби:

I групи – 120%,
II групи – 110 %,
III групи – 105 %

прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

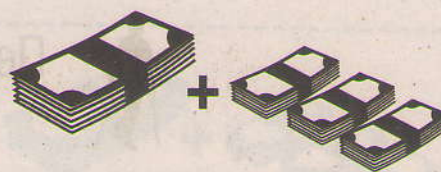
Іншим інвалідам з числа солдатів і матросів строкової служби:

I групи – 110%,
II групи – 105 %,
III групи – 100 %

прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

інвалідам з числа сфрейторів (старших солдатів) і сержантів, старших матросів і старшин строкової служби – 110 %, з числа прапорщиків і мічманів, військовослужбовців надстрокової служби та військової служби за контрактом, осіб молодшого начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ, Державної кримінально-виконавчої служби України і державної пожежної охорони – 120 %, з числа осіб офіцерського складу та осіб начальницького складу (крім молодшого) органів внутрішніх справ, Державної кримінально-виконавчої служби України і державної пожежної охорони – 130 % відповідних мінімальних розмірів пенсій, передбачених для інвалідів з числа солдатів і матросів строкової служби.

Надбавки

Державна соціальна допомога на догляд інвалідам I групи внаслідок каліцтва, одержаного в результаті нещасного випадку, не пов'язаного з виконанням обов'язків військової служби, або внаслідок трудового каліцтва, професійного чи загального захворювання або самотнім пенсіонерам, які за висновком лікарсько-консультативної комісії потребують догляду, у порядку й на умовах, передбачених Законом України "Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам".

УВАГА!

Надбавки та державна соціальна допомога на догляд інвалідам I групи можуть нараховуватися одночасно.

Умови поновлення виплати пенсії в разі переривання інвалідності

Закон України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" (ст. 28)

В разі порушення інвалідом строку повторного огляду МСЕК виплата пенсії зупиняється, а при визнанні його знову інвалідом - поновлюється з дня зупинення, але не більш як за один місяць до дня повторного огляду.

В разі порушення інвалідом строку повторного огляду з поважної причини виплата йому пенсії поновлюється з дня зупинення, але не більш як за 3 роки до дня повторного огляду, якщо МСЕК визнає його за цей період інвалідом.

Якщо за цих умов при повторному огляді встановлено іншу групу інвалідності (вищу або нижчу), пенсія за зазначений час виплачується за попередньою групою інвалідності.

Документи для призначення пенсії у зв'язку з інвалідністю

- ☐ заява про призначення пенсії;
- ☐ паспорт та його копія;
- ☐ грошовий атестат або довідка про розмір грошового забезпечення і довідка про додаткові види грошового забезпечення, які заявник отримував протягом останніх 24 місяців підряд перед місяцем звільнення з військової служби;
- ☐ військово-медичні документи про стан здоров'я звільненої особи (за винятком осіб, які не проходили військово-лікарську комісію);
- ☐ довідка МСЕК про визнання особи інвалідом;
- ☐ копія ідентифікаційного номера платника податків;
- ☐ довідка БАТ "Ощадбанк" або інший документ, що підтверджує відкриття рахунку, назву та номер відділення БАТ "Ощадбанк".

Пенсія у зв'язку з втратою годувальника

Пенсії в разі втрати годувальника сім'ям військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію, призначаються, якщо годувальник помер у період проходження служби або не пізніше 3 місяців після звільнення зі служби чи пізніше цього строку, але внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних у період проходження служби, а сім'ям пенсіонерів з числа цих військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію, — якщо годувальник помер у період одержання пенсії або не пізніше 5 років після припинення її виплати. При цьому сім'ї військовослужбовців, які пропали безвісти в період бойових дій, прирівнюються до сімей загиблих на фронті.

на одного непрацездатного
члена сім'ї — 70% грошового
забезпечення годувальника

на двох і більше — 90% грошового
забезпечення годувальника,
але не менш ніж 40%

**МІНІМАЛЬНИЙ РОЗМІР ПЕНСІЇ У ЗВ'ЯЗКУ З ВТРАТОЮ ГОДУВАЛЬНИКА —
2 ПРОЖИТКОВИХ МІНІМУМИ ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ ВТРАТИЛИ ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ**

Члени сім'ї, які мають право на пенсію в разі втрати годувальника

Право на пенсію в разі втрати годувальника мають непрацездатні члени сімей загиблих, померлих або таких, що пропали безвісти військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію, які перебували на їх утриманні. Незалежно від перебування на утриманні годувальника пенсія призначається:

непрацездатним дітям; непрацездатним батькам і дружині (чоловікові), якщо вони після смерті годувальника втратили джерело засобів до існування, та непрацездатним батькам і дружині (чоловікові) військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію, які загинули чи померли або пропали безвісти в період проходження служби або пізніше внаслідок поранення, контузії, каліцтва чи захворювання, що мали місце під час служби.

УВАГА!

Батьки військовослужбовців мають право на призначення дострокової пенсії за віком, після досягнення чоловіками 55 років, жінками – 50 років, за наявності страхового стажу не менш ніж 25 років – для чоловіків і не менш ніж 20 років – для жінок.

Непрацездатними членами сім'ї вважаються:

- діти, брати, сестри та онуки до 18 років або старші цього віку, якщо вони стали інвалідами до досягнення 18 років. При цьому братам, сестрам та онукам право на пенсію надається у тих випадках, якщо у них немає працездатних батьків;
- батьки та дружина (чоловік), якщо вони досягли пенсійного віку або є інвалідами;
- батьки та дружини (якщо вони не взяли повторний шлюб) військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію, які загинули, померли чи пропали безвісти в період проходження служби або померли після звільнення зі служби, але внаслідок поранення, контузії, каліцтва, одержаних при виконанні обов'язків військової служби (службових обов'язків), захворювання, пов'язаного з перебуванням на фронті, ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи чи виконанням міжнародного обов'язку, мають право на пенсію не раніш як за 5 років до досягнення пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", або якщо вони є інвалідами.
- дід і бабуся - при відсутності осіб, які за законом зобов'язані їх утримувати;
- дружина (чоловік) або один з батьків чи дід, бабуся, брат або сестра, незалежно від віку і працездатності, якщо вона (він) зайнята доглядом за дітьми, братами, сестрами чи онуками померлого годувальника, які не досягли 18-річного віку, і не працює.

Документи для призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника

- ☐ заява;
- ☐ паспорт та його копія;
- ☐ копія свідоцтва про смерть годувальника;
- ☐ витяг з наказу про виключення годувальника зі списків особового складу в/ч у зв'язку зі смертю;
- ☐ висновок про обставини загибелі чи смерті внаслідок поранення, контузії, каліцтва, одержаних під час проходження служби при виконанні службових обов'язків (обов'язків військової служби);
- ☐ довідка уповноважених органів з місця проживання про перебування членів сім'ї на утриманні померлого (загиблого) годувальника або рішення суду про перебування на утриманні;
- ☐ довідка МСЕК про визнання особи інвалідом;
- ☐ копія ідентифікаційного коду платника податків;

Додатково можна подати (вимагати) такі документи

Особам (діти, брати, сестри та онуки, які не досягли 18 років, або старші цього віку, якщо вони стали інвалідами до досягнення 18 років) потрібно подати такі документи:

- ☐ копія свідоцтва про народження;
- ☐ довідка з навчального закладу про навчання із зазначенням дати його закінчення, а також про перебування на повному державному утриманні;
- ☐ довідка лікарсько-консультативної комісії про визнання дитини інвалідом або довідка МСЕК про визнання особи інвалідом з дитинства;
- ☐ копії свідоцтв про смерть батьків або інші документи, які підтверджують відсутність батьків (у разі призначення пенсії братам, сестрам, онукам);
- ☐ рішення суду про всиновлення;
- ☐ копія рішення про опіку чи піклування (у разі призначення пенсії дітям, які втратили обох батьків).

Батькам, дружині (чоловіку), зазначеним у п.п. «б» (батьки та дружина (чоловік), якщо вони досягли пенсійного віку), «в» (батьки та дружини (якщо вони не взяли повторний шлюб)), «д» (дружина (чоловік) або один з батьків чи дід, бабуся, брат або сестра, незалежно від віку і працездатності, якщо вона (він) зайнята доглядом за дітьми, братами, сестрами чи онуками померлого годувальника, які не досягли 18-річного віку, і не працює) ст. 30 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», потрібно подати такі документи:

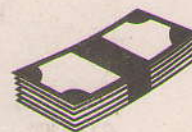
- ☐ копію свідоцтва про шлюб;
- ☐ довідку МСЕК про визнання особи інвалідом;
- ☐ копію трудової книжки або довідку органів ДФС про облік платника податків – СПД (для осіб, зазначених у п. «д» ст. 30 Закону).

Батькам, дружині (чоловіку), діду та бабусі, зазначеним у п.п. «б», «в», «г» (дід, бабуся – за відсутності осіб, які зобов'язані їх утримувати) ст. 30 Закону, додатково потрібно подати такі документи:

- ☐ довідку МСЕК (за наявності групи інвалідності);
- ☐ копію свідоцтва про народження померлого годувальника або рішення суду про встановлення родинних стосунків;
- ☐ довідку уповноваженого органу з місця проживання або рішення суду про перебування на утриманні померлого годувальника (для призначення пенсії вітчиму або мачусі).

Документи для встановлення надбавок до пенсії

Згідно з законами України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні», «Про донорство крові та її компонентів», «Про статус гірських населених пунктів в Україні» подаються:

документи про визнання заявника ветераном війни, особою, на яку поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», або особою, яка має особливі заслуги перед Батьківщиною (для підвищення пенсій згідно зі ст.ст. 12–16 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»);

документи про визнання особи такою, що має особливі заслуги перед Батьківщиною (для підвищення пенсії відповідно до ст. 9 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні»);

документи про визнання заявника реабілітованим або членом сім'ї реабілітованого (для підвищення пенсій відповідно до ст. 47 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб»);

документи про надання статусу особи, яка проживає, працює (навчається) на території населеного пункту, якому надано статус гірського (для збільшення пенсії згідно зі ст. 6 Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні»);

документи про надання статусу учасника ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС чи потерпілого від Чорнобильської катастрофи (для призначення щомісячної додаткової пенсії відповідно до ст.ст. 50–51 та щомісячної компенсації сім'ям за втрату годувальника відповідно до ст. 52 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»);

документи про нагородження знаками «Почесний донор України», «Почесний донор СРСР» (для встановлення надбавки до пенсії відповідно до ст. 13 Закону України «Про донорство крові та її компонентів»).

УВАГА!

Максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність, (ч. 5 ст.43 ЗУ «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб»)

Порядок призначення пенсій

1 Звернутись із заявою про призначення пенсії у зв'язку з інвалідністю особам, звільненим з військової служби, та про призначення пенсії в разі втрати годувальника членам сім'ї померлого годувальника – до уповноваженого структурного підрозділу (УСП) свого відомства, що відповідає за підготовку та подання документів для призначення пенсії.

2 Зазначений УСП у 10-денний термін з дня одержання заяви про призначення пенсії оформлює всі необхідні документи і своє подання про призначення пенсії, ознайомлює з ним особу, якій оформлюється пенсія, і направляє всі документи до головного управління Пенсійного фонду України в області чи місті Києві за місцем проживання (реєстрації) особи.

3 Орган, що призначає пенсію, не пізніше 10 днів після надходження заяви з необхідними документами приймає рішення щодо призначення пенсії.

4 Орган Пенсійного фонду України видає пенсійне посвідчення або повідомляє рішення про відмову не пізніше 5 днів з моменту прийняття відповідного рішення.

УВАГА!

УСП має надати допомогу особі в одержанні відсутніх на момент подання заяви документів для призначення пенсії. У разі якщо підготовлено не всі необхідні для призначення пенсії документи, подаються наявні документи, а документи, яких не вистачає, подаються пізніше. При поданні документів до закінчення тримісячного терміну з дня отримання роз'яснення днем звернення за призначенням пенсії вважається день подання заяви або дата відправлення документів поштою.

Інші надбавки та допомога до пенсії

- надбавка непрацюючим пенсіонерам, що мають на утриманні непрацездатних членів сім'ї – 50% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, на кожного непрацездатного члена сім'ї;
- державна соціальна допомога на догляд інвалідам I групи внаслідок каліцтва, одержаного в результаті нещасного випадку, не пов'язаного з виконанням обов'язків військової служби, або внаслідок трудового каліцтва, професійного чи загального захворювання або самотнім пенсіонерам, які за висновком лікарсько-консультативної комісії потребують догляду, у порядку й на умовах, передбачених Законом України "Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам". Надбавки та державна соціальна допомога на догляд інвалідам I групи можуть нараховуватися одночасно;
- надбавка особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, у порядку й на умовах, передбачених ст. 16 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" – 70% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, а особам, які мають особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, – у порядку й на умовах, передбачених ст. 9 Закону України "Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні", – 200% мінімальної пенсії за віком.

Цільова допомога

Відповідно до Закону України "Про поліпшення матеріального становища учасників бойових дій та інвалідів війни" інвалідам війни та учасникам бойових дій виплачується щомісячна цільова грошова допомога:

інвалідам війни I групи – 70 грн,

інвалідам війни II і III груп – 50 грн,

учасникам бойових дій – 40 грн.

Інваліди війни I групи

70 грн

Інваліди війни II і III груп

50 грн

Учасники бойових дій

40 грн

УВАГА!

Зазначена допомога надається незалежно від розміру пенсій та надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги та пенсії за особливі заслуги перед Батьківщиною.